

**Державний вищий навчальний заклад
«Тернопільський державний медичний університет
імені І.Я. Горбачевського МОЗ України»
Навчально-науковий інститут морфології**

Збірник матеріалів
науково-практичної
конференції

**ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ
МОРФОЛОГІЇ**

20 – 21 жовтня 2016 року

Тернопіль
ТДМУ
2016

Редакційна колегія

Доц. Небесна З. М. (головний редактор)

Проф. Волков К. С.

Проф. Боднар Я. Я.

Проф. Герасимюк І. Є.

Асист. Крамар С. Б. (відповідальний секретар)

Доц. Семенець А. В. (відповідальний за матеріали конференції)

Збірник матеріалів науково-практичної конференції
«Прикладні аспекти морфології». – Тернопіль, 2016.

Матеріали публікуються в авторській редакції

Білаш С. М., Шепітько В. І., Борута Н. В.

**РЕАКЦІЯ ЕЛЕМЕНТІВ ГЕМОМІКРОЦИРКУЛЯТОРНОГО РУСЛА
ЧЕРВОНОГО КІСТКОВОГО МОЗКУ
НА ГОСТРЕ АСЕПТИЧНЕ ЗАПАЛЕННЯ**

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

Морфологічне дослідження елементів гемомікроциркуляторного русла червоного кісткового мозку, представляє великий практичний інтерес, оскільки через судинне русло в загальний кровообіг потрапляє велика кількість формених елементів крові, які в свою чергу реагують на запальні процеси і трансфузують різні лікарські розчини.

Запалення, як патологічний процес, є досить типовим комплексом, що стосується, як самого ушкодження, так і захисної відповіді організму в цілому. Але в останній час з розвитком промисловості, забруднення оточуючого середовища, запальні процеси, які виникають під дією екзогенних чинників, носять багатогранний і непередбачуваний характер. Тому вивчення реакції гемомікроциркуляторного русла червоного кісткового мозку, на запальний процес, є актуальним як з теоретичної так і практичної точки зору.

Судинна реакція безумовно залежить від проникності артеріол, капілярів і вени, та залежить від стану міжклітинних пор між ендотеліальними клітинами судин. В нормі міжкапілярний обмін відбувається наступним чином: рідина виходить з гемомікроциркуляторного русла в тканину під впливом капілярного гідростатичного тиску і повертається назад під впливом осмотичного тиску колоїдів плазми, а рідина, яка проникає в тканину з гемомікроциркуляторного русла, є ультрафільтратом плазми.

При гострому запаленні трансфузійний обмін змінюється. Спостерігається негайне, реверсне збільшення проникності вени і капілярів, завдяки активному скороченню філаментів актину в ендотеліальних клітинах, що призводить до розширення міжклітинних пор. До такого ж результату

призводить і пряме пошкодження ендотеліальних клітин токсичними агентами. Через судини з порушеною проникністю проникає велика кількість рідини і крупномолекулярні білки. Ці зміни проникності виявляються і при надходженні до організму різних флогогенів, які широко використовуються в харчовій промисловості, і мають здатність до накопичення.

Метою роботи стало вивчення реакція елементів гемомікроциркуляторного русла червоного кісткового мозку щурів, при гострому асептичному запаленні очеревини, при введенні л-карагінену.

Об'єктом дослідження був червоний кістковий мозок стегнової кістки 45 статевозрілих безпорідних білих щурів. Забір матеріалу для мікроскопічних досліджень проводили згідно загальноприйнятих методик.

В результаті дослідження було встановлено, що червоний кістковий мозок був представлений еритробластними острівцями середня площа яких складає $940,21 \pm 68,12$ мкм. Серед елементів гемомікроциркуляторного русла острівця виявлялись артеріоли, венули та капіляри синусоїдного типу.

Було встановлено, що мікросудини червоного кісткового мозку, складають майже 50 % від всієї маси даного органу, на долю синусоїдних капілярів припадає приблизно 30 % від об'єму червоного кісткового мозку.

Артеріоли червоного кісткового мозку в групі щурів, з експериментальним гострим запаленням, відреагували зменшенням середнього діаметру просвіту з 1-ї по 2-гу доби експерименту в 1,4 рази. З 3-ї доби діаметр збільшувався, порівняно з контрольною групою, і перевищував показники в контрольній групі у 1,3 рази на 7-му – 10-ту доби.

З боку капілярів встановлено збільшення діаметру просвіту з 1-ї доби спостереження. Максимальні значення визначені на 5-ту – 7-му доби (збільшення у 1,4 рази). Відновлення морфометричних показників визначались на 30-ту добу експерименту. Діаметр просвіту венул максимально збільшувався на 10-ту добу. Відновлення метричних показників венул, у порівнянні з контрольною групою тварин, визначено на 21 добу експерименту. Таким

чином, гемомікроциркуляторне русло червоного кісткового мозку активно реагує на запальний процес і адаптовано до забезпечення його функціонування. Розширення або звуження елементів гемомікроциркуляторного русла сприяє міграції клітин із червоного кісткового мозку до судинного русла і забезпечує адекватну відповідь, спрямовану на реалізацію патологічного процесу.

УДК 611.316+612.313.5

Білаш В. П., Шерстюк О. О.

**ХАРАКТЕРИСТИКА ЛЕКТИНОСПЕЦИФІЧНОСТІ ВУГЛЕВОДНИХ
ДЕТЕРМІНАНТ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ПРОТОВОЇ
СИСТЕМИ ПІДНИЖНЬОЩЕЛЕПНИХ СЛИННИХ ЗАЛОЗ ЛЮДИНИ ТА
ДЕЯКИХ ЛАБОРАТОРНИХ ТВАРИН**

ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія» м. Полтава

На поверхні усіх еукаріотичних клітин є мембранні вуглеводи, представлені у вигляді олігосахарідних бічних ланцюгів, ковалентно приєднаних до мембранних білків і меншою мірою – до мембранних ліпідів які виконують, в основному, функцію клітинного паспорту. Такий розподіл вуглеводних детермінант дуже важливий у морфологічних дослідженнях при вивченні вуглеводної специфічності клітинних елементів будь якого органу за допомогою лектинів. Цей спосіб є сучасним методологічним підходом до вивчення глікопротеїнів і гліколіпідів у клітинах і тканинних позаклітинних структурах тому метою нашої роботи було вивчення експресії глікополімерів – рецепторів лектинів на поверхні і в цитоплазмі клітин епітеліальних зачатків ПСЗ людини протокової системи піднижньощелепних слинних залоз людини та деяких лабораторних тварин.

У видовому аспекті виявлено зміни лектингістохімічної характеристики структурних елементів протокової системи піднижньощелепних слинних, що відображено зменшенням вмісту PNA⁺-, SBA⁺-, та збільшенням WGA⁺-

Зміст

Бирчак І. В. КЛІНІЧНИЙ ВИПАДОК ВИЯВЛЕННЯ АНОМАЛІЇ РОЗВИТКУ ШЛУНКОВО-КИШКОВОГО ТРАКТУ ПЛОДА ПІД ЧАС ВАГІТНОСТІ.....	3
Бирчак І. В. ХАРАКТЕРИСТИКА МОРФОМЕТРИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ПЛАЦЕНТ У ВАГІТНИХ З ГІПЕРТЕНЗИВНИМИ РОЗЛАДАМИ.....	4
Білаш С. М., Рябцев А. В. МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ ТОНКОЇ КИШКИ ПРИ УШИВАННІ РАНЬОВОГО ДЕФЕКТУ ХІРУРГІЧНИМИ НИТКАМИ МОДИФІКОВАНИХ L-АРГІНІНОМ.....	5
Білаш С. М., Шепітько В. І., Борута Н. В. РЕАКЦІЯ ЕЛЕМЕНТІВ ГЕМОМІКРОЦИРКУЛЯТОРНОГО РУСЛА ЧЕРВОНОГО КІСТКОВОГО МОЗКУ НА ГОСТРЕ АСЕПТИЧНЕ ЗАПАЛЕННЯ.....	7
Білаш В. П., Шерстюк О. О. ХАРАКТЕРИСТИКА ЛЕКТИНОСПЕЦИФІЧНОСТІ ВУГЛЕВОДНИХ ДЕТЕРМІНАНТ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ПРОТОКОВОЇ СИСТЕМИ ПІДНИЖНЬОЩЕЛЕПНИХ СЛИННИХ ЗАЛОЗ ЛЮДИНИ ТА ДЕЯКИХ ЛАБОРАТОРНИХ ТВАРИН.....	9
Бондарчук В.І. ГІСТОЛОГІЧНІ ЗМІНИ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА ЩІЧНОЇ ДІЛЯНКИ ПРИ ВПЛИВІ РІЗНИХ ТИПІВ ЗАПАЛЬНОЇ РЕАКЦІЇ У ЩУРІВ З ГАСТРОДУОДЕНІТОМ.....	10
Боднар Я. Я. ¹ , Орел Ю. М. ¹ , Орел М. М. ² ЗМІНИ ПОГЛИНАЛЬНО-ЕКСКРЕТОРНОЇ ФУНКЦІЇ ПЕЧІНКИ ПРИ ТРАВМАТИЧНІЙ ХВОРОБИ ТА СПОСОБИ ЇЇ КОРЕКЦІЇ.....	12
Боднар Я. Я., Трач-Росоловська С. В., Гладій О. І. ГІСТОХІМІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ БІОГЕННИХ АМІНІВ МІОКАРДА ПРИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІЙ ГІПЕРГЛІКЕМІЇ.....	14
Боягіна О. Д. ВНУТРІШНЯ БУДОВА МОЗОЛИСТОГО ТІЛА ЛЮДЕЙ ЗРІЛОГО ВІКУ.....	15
*Булик Р. Є., **Волков К. С., *Бурачик А. І. УЛЬТРАСТРУКТУРА НЕЙРОНІВ СУПРАХІАЗМАТИЧНОГО ЯДРА ГІПОТАЛАМУСА У ЩУРІВ ПРИ ПОСТІЙНОМУ ОСВІТЛЕННІ.....	17
Валько О. О., Головацький А. С. СТРУКТУРНІ ЗМІНИ ПОПЕРЕКОВИХ ЛІМФАТИЧНИХ ВУЗЛІВ БЛИХ ЩУРІВ-САМЦІВ ПРИ ДВОТИЖНЕВОМУ ОПІОЇДНОМУ ВПЛИВІ.....	18